

АНАЛІЗ НОРМАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ МІСТ

Проведено аналіз показників нормування зелених насаджень. Здійснено порівняння нормативних показників України та закордонних міст.

Ключові слова: рівень озеленення, норма озеленення на одного жителя, озеленені території.

Кожне місто чи поселення повинне мати визначену кількість зелених насаджень для того, щоб всі запити населення у відпочинку, а також архітектурно-планувальні і санітарно-гігієнічні потреби були задоволені. Нормування сприяє раціональному використанню міських і заміських озелених територій.

Нормування зелених насаджень міста здійснюється в залежності від його призначення (адміністративний центр, промисловий, транспортний, науковий, культурний центр, курорт і т.д.), розміру території, щільності забудови, кліматичних умов, існуючого архітектурно-планувального рішення міста і т.д. Для того, щоб підрахувати загальну площу озелених територій міста, встановлюються такі показники, як рівень озеленення міської забудови та норми озеленення на одного жителя.

Рівень озеленення міської забудови – це відношення загальної кількості площі всіх озелених територій до площі забудови, виражене у відносних одиницях (%).

Норма озеленення на одного жителя – це визначена кількість озеленої площі, необхідної для задоволення потреб у відпочинку, а також для покращення умов місця проживання ($\text{м}^2/\text{люд.}$) [4].

У практиці містобудування розміщення насаджень у містах чи поселеннях ведеться за державними нормами озеленення. Тому, доцільним є порівняння нормативних показників основних містобудівних документів на прикладі таких міст, як Україна, Білорусія та Росія. Залежно від природних умов районів України, розміру поселення площа озелених територій загального користування з розрахунку на 1 жителя може прийматись відповідно до показників ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень»[1] (табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Озеленені території	Групи поселень	Площа озелених територій, м ² /чол.		
		Полісся, Прикарпаття, Закарпаття	Лісостеп	Центральний та Південний степ
<i>Загальноміські</i>	найзначніші, значні міста	10	11	12
	середні міста	7	8	9
	малі міста	8	10	12
	сільські	12	13	14
<i>Житлових районів</i>	значні, великі	6	6	7
	середні міста	6	6	7

За даними таблиці побудовані діаграми, які показують наступні нормативні показники.

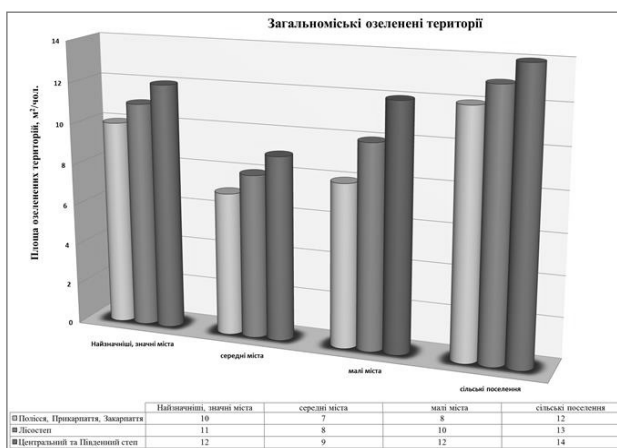

Рис. 1.1 Нормативні показники загальноміських озелених територій України

Показник нормативної площі загальноміських озелених територій (рис. 1.1) у всіх групах поселення спостерігається найвищим у такому кліматичному районі України, як Центральний та Південний степ, а найнижчим – у Поліссі, Прикарпатті, Закарпатті.

Нормативний показник озелених територій у житлових районах (рис. 1.2) є найвищим у кліматичному районі України – Центральний та Південний степ (7 м²/люд.), найнижчим і однаковим у всіх групах поселення – у Поліссі, Прикарпатті, Закарпатті та такому кліматичному районі, як Лісостеп, та становить (6 м²/люд.).

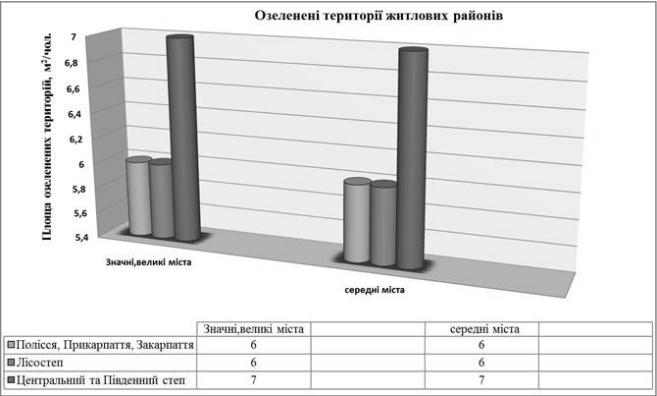

Рис. 1.2 Нормативні показники озелених територій житлових районів України

Норми площі озелених територій загального користування в межах сельбищних територій Білорусії регулюються за *СНиП 2.07.01-89 «Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений»* [2] (табл. 1.2):

Таблиця 1.2

Озеленені території	Площа озелених територій, м ² /чол.			
	найзначніші, значні міста	середні міста	малі міста	сільські поселення
Загальноміські	10	7	8 (10)	12
Житлових районів	6	6	-	-

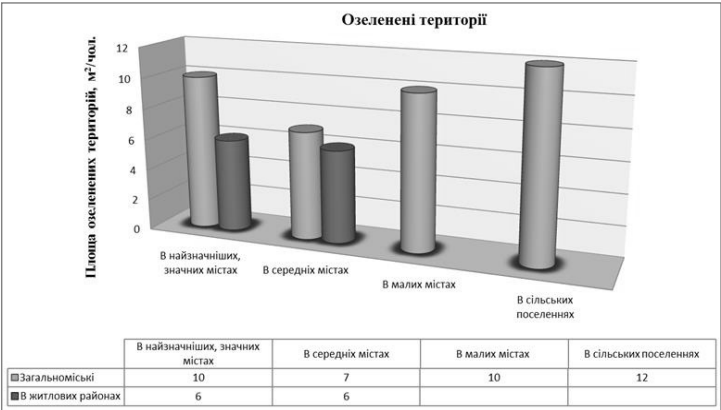

Рис. 2 Нормативні показники озелених територій Білорусі

Діаграма (рис. 2) показує, що нормативний показник площі зелених насаджень житлових районів Білоусії спостерігається однаковим у найзначніших, значних та середніх містах ($6 \text{ м}^2/\text{люд.}$). У малих містах та сільських поселеннях даний показник не нормується. Що стосується показника нормативної площі загальноміських озелених територій, то він є однаковим у найзначніших, значних та малих містах ($10 \text{ м}^2/\text{люд.}$), найвищим – у сільських поселеннях ($12 \text{ м}^2/\text{люд.}$), а найнижчим – у середніх містах ($7 \text{ м}^2/\text{люд.}$).

Згідно містобудівного документу Росії СНиП II-60-75** «Планировка и застройка городов, поселков и сельских населенных пунктов»[3] встановлені наступні норми площі об'єктів озеленення на одного жителя (табл. 1.3):

Таблиця 1.3

Озеленені території	Площа озелених територій, $\text{м}^2/\text{чол.}$				
	найзначніші, значні і великі міста	середні міста	малі міста і поселення	курортні міста	сільські поселення
Загальноміські	5	4	7	12	10
Житлових районів	7	5	-	16	-

Дані таблиці показують, що забезпеченість насадженнями загального користування змінюється за групами міст. Найвищу забезпеченість (рис. 3) загальноміськими озеленими територіями ($12 \text{ м}^2/\text{люд.}$) мають курортні міста, найнижчу – середні міста ($5 \text{ м}^2/\text{люд.}$). Забезпеченість зеленими насадженнями у житлових районах спостерігається найвищою також у курортних містах ($16 \text{ м}^2/\text{люд.}$), найнижчою – у середніх містах ($5 \text{ м}^2/\text{люд.}$).

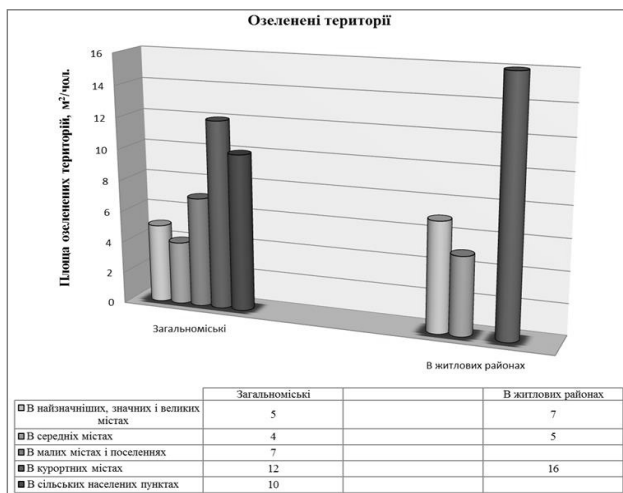

Рис. 3 Нормативні показники озелених територій Росії

Важливо також зауважити, що розрахунок потреби населення в озеленених територіях проводиться з урахуванням не тільки величини населених місць, а й особливостей забудови (поверховості і щільності, частки садибної забудови). Це пояснюється тим, що рівень забезпеченості населення озеленими територіями поблизу житла у малих містах (де переважає у більшості малоповерхова забудова садибного типу) вищий, ніж у значних (із багатоповерховою забудовою підвищеної щільності), і тому, потреба у заміських озелених територіях тут менша.

У закордонному містобудуванні класифікація міських зелених насаджень, а також їх нормування дещо відрізняється від прийнятих і застосовуючих в Україні, внаслідок чого порівнювати нормативні показники можна лише умовно. Оскільки, як уже було зазначено, норми озеленення залежать від природно-кліматичних умов, народногосподарського профілю та чисельності міста.

Література:

1. ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень». - К. : Мінрегіонбуд України, 2001 . - (Державні будівельні норми України). Зміна №5: ДБН 360-92**. – Чинний від 2014-01-01. – К., 2002. - 6 с. : табл.
2. СНиП 2.07.01-89 «Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений». – Госстрой СССР от 13.07.1990. – №61 / Госстрой России от 25.08.1993. – №18-32. – 97 с.
3. СНиП II-60-75** «Планировка и застройка городов, поселков и сельских населенных пунктов». – М. : Госстрой СССР от 11.09.1975. – №147 / изм. Госстрой СССР от 15.09.87. – №206 с 01.01.88. – 70 с.
4. Коваленко М. Г. Функції міських зелених насаджень та їх нормування // В зб.: «Містобудування та територіальне планування». Вип. 55. – КНУБА, 2015.

Аннотация

В статье проведен анализ показателей нормирования зеленых насаждений. Осуществлено сравнение нормативных показателей Украины и зарубежных городов.

Ключевые слова: уровень озеленения, норма озеленения на одного жителя, озелененные территории.

Annotation

The article deals with analyzes indicators rationing green spaces. Made the comparison standard indicators Ukraine and foreign cities.

Keywords: level greening, norm of greening the per inhabitant, greening territories.